

MINISTERSTVO DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Útvar odborného vyšetřovania leteckých nehôd a incidentov
Nám. slobody č.6, P.O. BOX č.100, 810 05 Bratislava 15

Ev.č.: SKA20100015

Z Á V E R E Č N Á   S P R Á V A

o odbornom vyšetřovaní leteckej nehody

lietadla typu **B1-PW-5**

poznávacia značka **SP-3662**

Dátum: 16.07.2010

Miesto: obec Kšinná

A. ÚVOD

Odborné vyšetovanie leteckej nehody [LN], vážneho incidentu [VI] bolo vykonané podľa § 18 zákona č. 143/1998 o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Záverečná správa je vydaná v súlade s predpisom L 13, ktorý je aplikáciou ustanovení ANNEX 13 Vyšetovanie leteckých nehôd a incidentov k Dohovoru o medzinárodnom civilnom letectve a so Smernicou rady 94/56/ES, ktorou sa stanovujú základné princípy, ktorými sa riadi vyšetovanie leteckých nehôd a incidentov v civilnom letectve.

Výhradným cieľom odborného vyšetovania je zistenie príčin vzniku leteckej nehody, vážneho incidentu a prevencia vzniku takýchto udalostí, nie však poukazovanie akejkoľvek viny alebo zodpovednosti osôb.

Táto záverečná správa, jej jednotlivé časti, alebo iné dokumenty vzťahujúce sa k odbornému vyšetovaniu predmetnej leteckej udalosti majú len informatívny charakter a nemôžu byť použité inak len ako odporúčenie pre realizáciu opatrení, ktoré by zabránili vzniku ďalších leteckých nehôd a vážnych incidentov s obdobnými príčinami.

Prevádzkovateľ / Vlastník:	Aeroklub Warszawski Ul. Ksiezykowa 1 01-934 Warszawa, Poland
Typ lietadla:	B1-PW-5
Poznávacia značka:	SP - 3662
Miesto vzletu:	LZPE
Miesto plánovaného pristátia:	LZPE
Fáza letu:	súťažný let – pristátie do terénu
Miesto nehody:	obec Kšinná N 48°48'27'' E 018°21'31''
Dátum a čas nehody:	16.07.2010, 12 h 18 min

Poznámka: Všetky časové údaje v tejto správe sú uvádzané v UTC čase.

B. INFORMATÍVNY PREHĽAD

Dňa 16.07.2010 v čase 12:18 pri vykonávaní súťažného letu na 31. FAI Majstrovstvách sveta v bezmotorovom letaní v Prievidzi (ďalej „31st FAI WGC 2010“), vykonal pilot bezpečnostné pristátie do terénu v blízkosti obce Kšinná. Pri tvrdom pristáti lietadla bola poškodená zadná časť trupu za centroplánom.

Pilot nebol zranený.

Na vyšetrenie príčin vzniku predmetnej udalosti boli ustanovení:

Ing. BENEK Igor
Ing. CHUDÝ Ján

Správu vydáva:

Útvar odborného vyšetovania leteckých nehôd a incidentov
Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

C. HLAVNÁ ČASŤ SPRÁVY

1. FAKTICKÉ INFORMÁCIE
2. ANALÝZY
3. ZÁVERY
4. ODPORÚČANIA NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI

1. FAKTICKÉ INFORMÁCIE

1.1 Priebeh letu

V dňoch 04.07.2010 – 17.07.2010 sa na letisku Prievidza (ďalej „LZPE“) konali 31st FAI WGC 2010.

Dňa 16.07.2010 pri vykonávaní súťažnej úlohy pilot lietadla **B1-PW-5** poznávacej značky SP-3662, (súťažný znak „WI“) po preletení vrchu Rokoš letel smerom na Bánovce n/Bebravou. Dážďová prehánka spôsobila mierne zvýšené klesanie lietadla.

Nad obcou Kšinná pilot dosiahol výšku letu, ktorá nebola dostatočná na pokračovanie letu po plánovanej súťažnej trati, a tak sa rozhodol pre bezpečnostné pristátie do terénu na plochu blízko obce Kšinná.

Pilot štvrtú zákrutu ukončil v nadmorskej výške 489 m (160 m AGL).

Nasadil na „finále“ kurzom 115° (vietor 135°/4 kt) a približoval sa rýchlosťou $V_{APP} = 96$ km/h s vertikálnou rýchlosťou klesania $V_v = 5,5$ m/s.

Pilot pristával s vysunutými brzdiacimi klapkami na plochu so stúpajúcim pozdĺžnym sklonom. Prechodový oblúk a následné pristátie bolo pravdepodobne vykonané na malej rýchlosti s prvým dotykom na ostrohu a následne na koleso hlavného podvozku. Výbeh do stúpajúceho terénu od dotyku bol asi 70 m.

Pilot oznámil leteckú nehodu na PZ Bánovce n/Bebravou, ktorý zdokumentoval leteckú nehodu a vykonal orientačnú dychovú skúšku pilota na alkohol s negatívnym výsledkom. Pilot informoval o pristátí lietadla organizátora 31st FAI WGC 2010 telefonicky.

Denná doba: Deň

Pravidlá letu: VFR

1.2 Zranenie osôb

Zranenie	Posádka	Cestujúci	Iné osoby
Smrteľné	-	-	-
Ťažké	-	-	-
Ľahké zranenia	-	-	-
Bez zranenia	1	-	

1.3 Poškodenie lietadla

Lietadlo B1-PW-5 "WI" po leteckej nehode ostalo vcelku poškodené v strednom rozsahu, so zlomenou rúrou trupu asi 1 m za centroplánom na $\frac{3}{4}$ obvodu, rozlepeným zlepovacím švíkom na spodku trupu na dĺžke cca 80 cm, na ľavom krídle bol poškrábaný lak od nábežnej hrany po odtokovú hranu šikmo pod uhlom 45°.

1.4 Ďalšie škody

Útvaru odborného vyšetrovania leteckých nehôd a incidentov neboli oznámené okolnosti s prípadným uplatnením iných náhrad škôd voči tretej osobe.

1.5 Informácie o posádke

Pilot lietadla SP - 3662:

občan Slovenskej republiky, vek 37 rokov,
držiteľ preukazu leteckého personálu GPL, č.SK 01000500, vydaný Leteckým úradom SR,
s vyznačenou platnosťou do 11.11.2013 .

Kvalifikácie: Vetrone GLD, s vyznačenou platnosťou do 31. 12. 2010

Kvalifikáciu na typ **B1-PW-5** získal dňa 01.05.2010.

Osvedčenie zdravotnej spôsobilosti 2. triedy s vyznačenou platnosťou do 28.11.2010

Letové skúsenosti:

Celkom nalietal:	1 286 h 16 min a 901 letov
Na type B1-PW-5:	46 h 05 min a 19 letov
V deň leteckej nehody:	1 h 47 min a 1 let

1.6 Informácie o lietadle

typ:	B1-PW-5
poznávacia značka:	SP - 3662
výrobné číslo:	05.001.03
rok výroby:	2001
výrobca:	„PZL-Bielsko 1“ Sp. Z o.o, Poland
od výroby odlietal celkom:	706 h 40 min a 459 letov

Poistenie zodpovednosti za škodu platné od 15.06.2010 do 14.10.2010.

Povolenie lietadlovej stanice č. Pa/1197/02 s vyznačenou platnosťou do 08. 03. 2012.

Lietadlo bolo uvedené do prevádzky dňa 29.04.2008 vydaním osvedčenia letovej spôsobilosti č. 3662 a osvedčenia o zápise do leteckého registra Poľskej republiky č. 3662, ktoré bolo vydané Leteckým úradom Poľskej republiky. Osvedčenie kontroly letovej spôsobilosti č. DLC/10/229 s vyznačenou platnosťou do 14.06.2011.

Výpočet hmotnosti lietadla v čase vzniku leteckej nehody

Prázdna hmotnosť lietadla	195,3 kg
<u>Hmotnosť posádky</u>	<u>81,5 kg</u>
Celková hmotnosť lietadla v čase LN	276,8 kg

Hmotnosť lietadla v čase vzniku leteckej nehody bola v povolenom rozsahu.

1.7 Meteorologická situácia

V daný deň naše územie ovplyvňovala brázda nízkeho tlaku vzduchu nad centrálnou Európou. V priestore leteckej nehody sa v príslušnom čase udržiavalo počasie s dažďovými

prehánkami, s výskytom 1-3/8 cumulus (Cu), cumulus congestus (Cu con) so základňou 2 100 m QNH s priemernými stúpaniami 2,0 – 3,0 m/s a dohľadnosťami nad 10 km. Prízemný vietor bol v čase leteckej nehody zo smeru 135°, pričom rýchlosť vetra sa pohybovala do 4 KT. Prízemná teplota vzduchu daného miesta bola približne + 31 °C.

1.8 Navigačné zariadenia

Lietadlo bolo vybavené pre lety VFR.

1.9 Spojovacia služba

Lietadlo bolo vybavené palubnou rádiostanicou pre možnosť obojstranného rádiového spojenia v každom okamihu letu so všetkými leteckými stanicami.

1.10 Informácie o letisku

Neuvádza sa.

1.11 Letové zapisovače a ostatné záznamové prostriedky

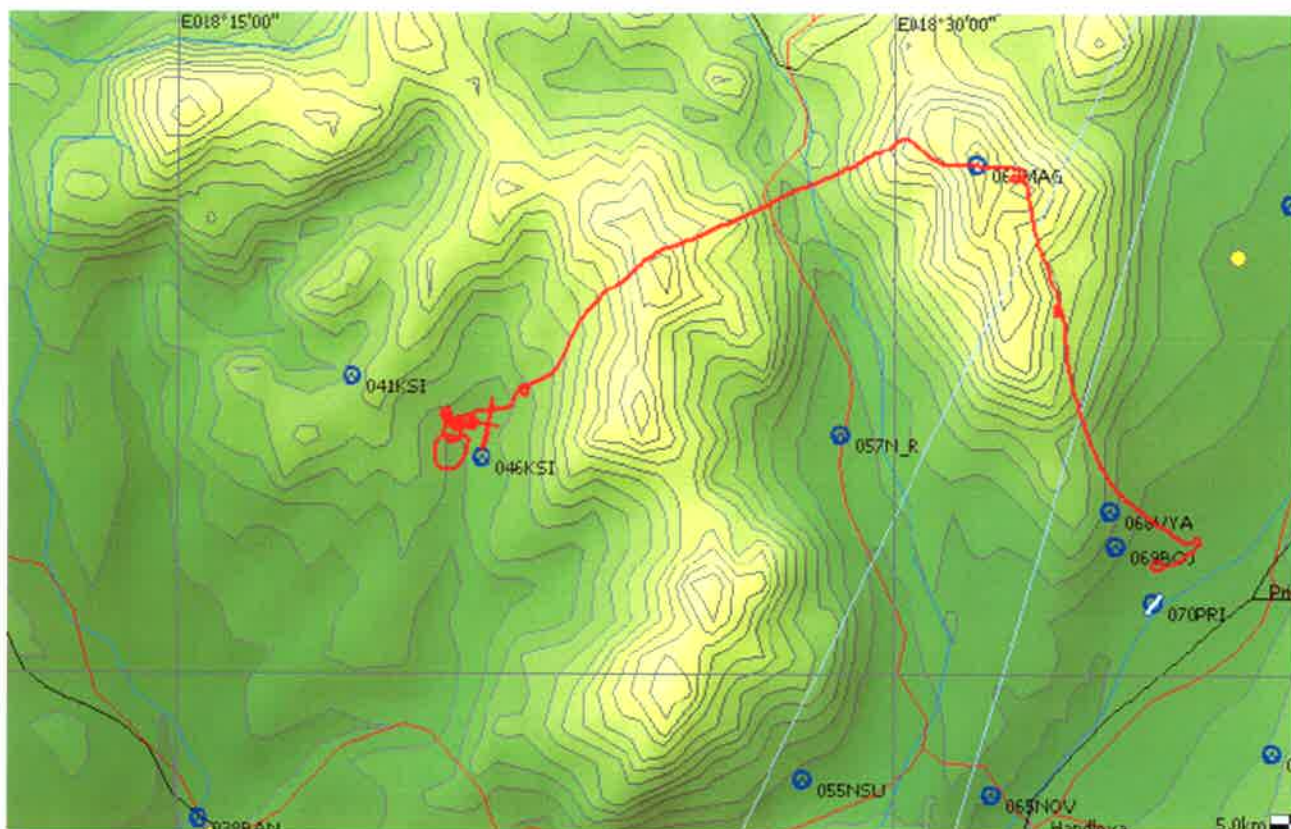
Lietadlo **B1-PW-5 „WI“** bolo vybavené zariadením VOLKSLOGGER (IGC schválený GNSS letový zapisovač) a zariadením COLIBRI (IGC schválený GNSS letový zapisovač).

Pilot bol vybavený GNSS FR (letový zapisovač - Global Navigation Satellite System). Dáta v letovom zapisovači, v ktorých boli uložené záznamy z letov daného súťažného dňa boli vyhodnotené organizátorom 31st FAI WGC 2010.

1.12 Popis miesta nehody a trosiek

Miesto nehody je určené zemepisnými súradnicami: N 48°48'27''; E 018°21'31''.

Miestom leteckej nehody bol pokosený pasienok s pozdĺžnym sklonom mierne do kopca, na začiatku ktorého bol rad ovocných stromov.

1.13 Lekárske a patologické nálezy

Neuvádza sa.

1.14 Požiar

Neuvádza sa.

1.15 Aspekty prežitia

Pátranie a záchranu prostriedkami SAR nebolo nutné vykonať.

1.16 Testy a výskum

Neuvádza sa.

1.17 Informácie o organizácii a riadení

Súťaž 31st FAI WGC 2010 bola organizovaná v súlade s FAI Športovým poriadkom - Všeobecná časť a Časť 3, Dodatku „A“ k Športovému poriadku Časť 3 a Miestnych pravidiel 31st FAI WGC 2010.

Na denných predletových briefingoch boli piloti súťažných lietadiel upozorňovaní:

- na dodržiavanie zásad bezpečnosti;
- pravidiel lietania na trati a krúžení v stúpavých prúdoch;
- na zvýšené riziko možnosti zrážky pri súťažnom letaní;
- na dodržiavanie zásad pri vyhľadávaní ostatných lietadiel vo svojej blízkosti, na skorý výber plôch na pristátie do terénu

1.18 Doplnkové informácie

Neuvádza sa.

1.19 Spôsoby vyšetrovania

Boli použité bežné spôsoby vyšetrovania.

2. ANALÝZA

2.1. Priebeh letu

Pilot nad obcou Kšinná dosiahol výšku letu, ktorá nebola dostatočná na pokračovanie letu po plánovanej súťažnej trati a rozhodol sa vykonať bezpečnostné pristátie do terénu.

Pilot vykonal pristátie s vysunutými brzdiacimi klapkami na plochu so stúpajúcim pozdĺžnym sklonom na malej rýchlosti letu, s prvým dotykom na ostrohu a následne na koleso hlavného podvozku. Lietadlo sa zastavilo po asi 70 m od prvého dotyku s terénom.

2.2. Posádka

Pilot lietadla **B1-PW-5 „WI“** mal podľa predloženej dokumentácie platné kvalifikácie pre vykonávanie letov na danej kategórií lietadiel.

Pilot mal dostatočné letové skúsenosti pre vykonávanie súťažných letov.

Pilot v čase leteckej nehody nebol pod vplyvom alkoholu, drog ani bežných liečiv, ktoré mohli znížiť pozornosť počas letu.

2.7 Meteorologické podmienky

Kritický let lietadla B1-PW-5 "WI" sa uskutočnil v prostredí, ktoré možno z meteorologického hľadiska charakterizovať ako stabilné počasie – s občasnými dažďovými prehánkami, so slabnúcimi termickými prúdmi a s výbornými dohľadnosťami bez meteorologických javov, ktoré by nepriaznivo ovplyvnili let daného lietadla.

Vzhľadom k uvedenému možno urobiť záver, že meteorologické podmienky v danom čase leteckej nehody nemohli participovať na jej vzniku.

3. Z Á V E R Y / Príčina vzniku leteckej nehody

Pilot nezvládol techniku pilotáže bezpečnostného pristátia na plochu so stúpajúcim pozdĺžnym sklonom na malej rýchlosti letu s plne vysunutými brzdiacimi klapkami.

4. ODPORÚČANIA NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI

Na základe odborného vyšetrenia príčin leteckej nehody

lietadla typu **B1-PW-5**
poznávacej značky **SP-3662**
ku ktorej došlo dňa **16.07.2010**

odporúčame prijať opatrenia:

Vykonať rozbor poverenou organizáciou SNA z predmetnej leteckej nehody s letovým personálom.

V Bratislave, 08.11.2010

Ing. BENEK Igor

Ing. CHUDÝ Ján

